

MATURITNÍ TÉMATA PROFILOVÉ ČÁSTI ÚSTNÍ ZKOUŠKY Z OBČANSKÉHO A SPOLEČENSKOVĚDNÍHO
ZÁKLADU

školní rok 2024/2025

- 1) Stát a státopěda
  - teorie vzniku státu, rysy a funkce státu, formy a druhy státu, národ
- 2) Politické ideologie a politické strany
  - ideologie a jejich funkce, liberalismus, konzervatismus, socialismus, marxismus, nacionalismus, fašismus, nacismus, feminismus, environmentalismus
  - rysy a funkce politických stran, rozdíly mezi levicí a pravicí, odlišnost od politických hnutí
- 3) Právní stát
  - Ústava ČR
  - dějiny ústavnosti od r. 1918
  - lidská práva
- 4) Právo soukromé
  - rodinné – manželství, určování otcovství, náhradní rodinná péče
  - pracovní – vznik a zánik pracovního poměru, pracovněprávní podmínky
  - občanské právo – vlastnictví, smlouvy, dědictví; průběh občanského soudního řízení
- 5) Trestní právo
  - trestný čin, okolnosti vylučující trestnost, druhy trestů
  - subjekty trestního řízení a jeho průběh
- 6) Hlubinně orientované směry v psychologii
  - S. Freud, C.G. Jung, A. Adler, K. Horneyová
- 7) Behaviorální a existenciální směry v psychologii
  - behaviorismus, A. Maslow, V. Frankl
- 8) Psychologie osobnosti
  - schopnosti a inteligence, temperament, charakter, motivace
- 9) Psychopatologie I.
  - stres a psychohygiéna
  - úzkostné poruchy, afektivní poruchy
- 10) Psychopatologie II.
  - schizofrenie, poruchy osobnosti
  - závislosti, poruchy příjmu potravy
- 11) Sociální komunikace
  - sociální komunikace verbální a neverbální, asertivní
  - reklama
- 12) Socializace
  - sociální učení
  - role, normy, hodnotová orientace
- 13) Sociální skupiny
- 14) Sociologický výzkum
- 15) Problémy současné společnosti
  - sociální deviace a patologie
- 16) Tržní ekonomika
  - charakteristika tržní ekonomiky
  - hlavní pojmy – nabídka, poptávka, ekonomický zisk
  - zásahy státu do fungování tržní ekonomiky – regulace cen, nedokonalá konkurence
- 17) Úloha peněz v ekonomice
  - vznik peněz – směna zboží, druhy a formy peněz

- funkce peněz v ekonomice, likvidita
  - inflace – definice, měření, příčiny a důsledky
- 18) Podnikání a investice
- podnikatel a podnikání, obchodní společnosti
  - živnost – ohlašovací a koncesované živnosti
  - finanční plánování a možnosti investování peněz
- 19) Hospodářská politika státu
- cíle hospodářské politiky státu – magický čtyřúhelník
  - fiskální, monetární, měnová a důchodová politika
  - státní rozpočet a daňová soustava
- 20) Transformace české ekonomiky a její začlenění do světové
- výchozí situace a zahájení transformačního procesu, Scénář ekonomické reformy
  - privatizace, liberalizace cen a zahraničního obchodu
  - hodnocení výsledků transformačního procesu
- 21) Místo filosofie ve spektru společenských věd- pojem filosofie a jeho proměny v dějinách
- údiv a otázka, problematizace každodennosti, řeč a rozhovor
  - vznik filosofie z mýtu, mythos a logos, pojmové a logické myšlení, diskurs
  - filosofie a náboženství
  - filosofie a věda, „Krise evropských věd“
- 22) Hlavní filosofické disciplíny a jejich ustavení v antice
- metafyzika a ontologie- ontologie, noetika, etika, antropologie, politika
  - Platón jako „kníže evropské filosofie“, Pravda, Dobro, Krása
  - Aristotelova kritika, zrod logického diskursu
  - sofistický relativismus
- 23) Problém bytí:
- kosmologie: presokratikové a otázka po principu (arché pantón), hylozoismus
  - existence vnějšího světa, realismus, fenomenalismus, materialismus, idealismus (spiritualismus) solipsismus, dualismus, subjekt-objektový rozštěp
  - jsoucno a bytí, ontologická diference (M. Heidegger)
  - (logický) pozitivismus: metafyzika jako pseudoproblém
- 24) Problém poznání: gnoseologie, noetika, epistemologie
- hlavní problémy teorie poznání:
  - předmět poznání, problém transcendence
  - hranice poznání, problém pravdy (alétheia), verifikace, agnosticismus, probabilismus
  - způsoby poznání: empirismus, racionalismus, intuitivismus, rozum a víra
  - korespondenční teorie pravdy a možné námitky proti ní
  - objektivní a subjektivní pravda, relativita pravdy: sofisté, pragmatismus, postmodernismus
  - je celkové (historické) poznání kumulativní?, věda a filosofie, pozitivismus, scientismus
- 25) Problém jednání: etika, mravnost a morálka
- vymezení pojmů, etika a právo
  - determinismus, svobodná vůle jako předpoklad mravnosti, intence a opus, svoboda a odpovědnost
  - dobro a zlo, svědomí a výchova, Sokrates, Tomáš Akvinský, Kant, Hegel, teodicea
  - ctnost: Platón, Aristoteles, Tomáš, axiologie a teorie hodnot
  - štěstí a smysl života, hedonismus, eudaimonismus, Epikuros, stoa, skepticizmus, křesťanská etika
  - Kant, autonomní a heteronomní morálka, kategorický imperativ
  - kritika tradiční etiky: libertinismus (de Sade), Marx, Nietzsche, Freud, Wittgenstein,
  - existencialismus
  - postmoderní moralita, liberalismus

Vyučující: Mgr. Robin Pech, PhD

Předseda komise: PhDr. Ivana Maršálková